

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

R. G'. Jumayev

” 2023-yil

**O'ZBEKISTONDA ELCHILIK MUNOSABATLARI TARIXI
FANI BO'YICHA**

SILLABUS

MAGISTRATURA UCHUN

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar soha

Ta'lim sohasi: 120000 – Gumanitar fanlar

Ta'lim yo'nalishi: 70220301 – Tarix (yo'nalishlar va faoliyat turi bo'yicha)

MODUL / FAN SILLABUSI**Tarix va yuridik fakultet****70220301– Tarix (yo‘nalishlar va faoliyat turlari bo‘yicha)**

Fan nomi	O‘zbekistonda elchilik munosabatlari tarixi
Fan turi	majburiy
Fan kodi	UZTB 129
Yil	1
Semestr	1
Ta‘lim shakli	Kunduzgi
Mashg‘ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar	150
Ma‘ruza	30
Amaliy mashg‘ulotlar	-
Labaratoriya mashg‘ulotlari	-
Seminar	30
Mustaqil ta‘lim	90
Kredit miqdori	8 (4/4)
Baholash shakli	Imtihon
Fan tili	O‘zbek

Fanning maqsadi (FM)

FM1	Qadimgi davrlardan XX asr boshlarigacha bo‘lgan davrda davlatlar o‘rtasidagi aloqalarning rivojlanib borishi, unda elchi shaxshi va o‘rning ahamiyati, shuningdek, elchilik aloqalarining davlatlar taraqqiyotidagi o‘rni o‘qitish orqali talabalarda xolisona ilmiy dunyo qarashni, ko‘nikma va malaka shakllantirishdir
-----	---

Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar

1	Xalqaro munosabatlar va diplomatiya tarixi (XMDB304)
2	Jahon sivilizatsiyalari tarixi (JSTB104)
3	Fan va texnika tarixi (FTTB204)
4	Maxsus tarixiy fanlar (MTF1310)

Ta‘lim natijalari (TN)**Bilimlar jihatidan**

TH1	O‘zbekistonda elchilik munosabatlari tarixi fanining maqsad va vazifalarini bilishi lozim
TH2	O‘zbekiston hududida mavjud bo‘lgan davlatlarda elchilik xizmati, elchilik

	aloqalari, elchi shaxsiga oid nazariy va amaliy ahamiyatga molik ko'nikmaga ega bo'lishi va ulardan ilmiy maqsadlarda foydalanishni bilishi kerak
TH3	O'zbekistonda elchilik munosabatlari tarixi jamiyat taraqqiy etishidagi o'rni haqidagi bilimlarga ega bo'lishi kerak
	Ko'nikmalar jihatidan:
TH4	Tarixiy ma'lumotlarni ilmiylik, tarixiylik, xolislik asosida o'rganish ko'nikmalariga ega bo'ladi
TH5	Muomalaga kiritilgan manbalardagi ma'lumotlar va internet ma'lumotlarni, fanga oid ilmiy tadqiqot natijalarini mustaqil tadqiq qilish, o'rganish ko'nikmalariga ega bo'ladi
TH6	O'zbekistonda elchilik munosabatlari tarixi bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlari olib bora oladi

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza (M)	
M 1	Kirish
M 2	Qadimgi va ilk o'rta asrlarda xalqaro aloqalarni tashkil etish va unda elchi shaxsining roli
M 3	Turk xoqonligida xalqaro aloqalarni uyushtirish va elchilarni qabul qilish marosimi
M 4	Movarounnahrda Arab xalifaligi davrida elchilik munosabatlarning shakllanishi hamda rivojlanishi
M 5	IX-XII asrlarda O'zbekiston hududida mavjud bo'lgan davlatlarda elchilik, elchilarni qabul qilishi marosimlari
M 6	IX-XII asrlarda O'zbekiston hududida mavjud bo'lgan davlatlarda elchilik, elchilarni qabul qilishi marosimlari
M 7	Xorazmshohlar davlatida elchilik aloqalari. Muhammad Xorazmshoh va Chingizxon o'rtasidagi aloqalarda elchilar roli.
M 8	Xorazmshohlar davlatida elchilik aloqalari. Muhammad Xorazmshoh va Chingizxon o'rtasidagi aloqalarda elchilar roli.
M 9	Chig'atoy ulusining diplomatik aloqalari.
M 10	Amir Temur va temuriylar davrida elchilarni tayyorlash va elchilar mahoratining tashqi munosabatlarga ta'siri
M 11	Amir Temur va temuriylar davrida elchilarni tayyorlash va elchilar mahoratining tashqi munosabatlarga ta'siri
M 12	O'rta Osiyo xonliklarida elchilarni tayyorlash tartibi: elchi shaxsi va unga qo'yilgan talablar
M 13	Buxoro xonligi va amirligida elchilik xizmati
M 14	Xiva xonligi diplomatik aloqalarida elchi shaxsi
M 15	Qo'qon xonligida elchilik xizmati

Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A 1	Kirish
A 2	Qadimgi va ilk o'rta asrlarda xalqaro aloqalarni tashkil etish va unda elchi shaxsining roli
A 3	Turk xoqonligida xalqaro aloqalarni uyushtirish va elchilarni qabul qilish marosimi
A 4	Movarounnahrda Arab xalifaligi davrida elchilik munosabatlarining shakllanishi hamda rivojlanishi
A 5	IX-XII asrlarda O'zbekiston hududida mavjud bo'lgan davlatlarda elchilik, elchilarni qabul qilishi marosimlari
A 6	IX-XII asrlarda O'zbekiston hududida mavjud bo'lgan davlatlarda elchilik, elchilarni qabul qilishi marosimlari
A 7	Xorazmshohlar davlatida elchilik aloqalari. Muhammad Xorazmshoh va Chingizxon o'rtasidagi aloqalarda elchilar roli.
A 8	Xorazmshohlar davlatida elchilik aloqalari. Muhammad Xorazmshoh va Chingizxon o'rtasidagi aloqalarda elchilar roli.
A 9	Chig'atoy ulusining diplomatik aloqalari.
A 10	Amir Temur va temuriylar davrida elchilarni tayyorlash va elchilar mahoratining tashqi munosabatlarga ta'siri
A 11	Amir Temur va temuriylar davrida elchilarni tayyorlash va elchilar mahoratining tashqi munosabatlarga ta'siri
A 12	O'rta Osiyo xonliklarida elchilarni tayyorlash tartibi: elchi shaxsi va unga qo'yilgan talablar
A 13	Buxoro xonligi va amirligida elchilik xizmati
A 14	Xiva xonligi diplomatik aloqalarida elchi shaxsi
A 15	Qo'qon xonligida elchilik xizmati

Mustaqil ta'lim (MT)	
	Seminar va amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish 90 soat
1	Seminar mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish (30 soat)
2	Markaziy Osiyoning o'rta asrlar davri elchilik xizmati tarixiga oid (IV-XVIII asrlar) adabiyotlar bibliografiyasi ro'yxatini tuzish. (10 soat)
3	Amir Temur davrida qabul marosimlari mavzuida kichik tadqiqot olib borish. (10 soat)
4	Amir Temur, temuriylarning diplomatik aloqalari mavzusi bo'yicha manbalarni shakllantirish (10 soat)

5	Shayboniylar va Ashtarxoniylar davri tarixiga oid adabiyotlar bibliografiyasi ro'yxatini tuzish. (10 soat)
6	Xonliklar davri elchilari ro'yxatini shakllantirish (20 soat)

Asosiy adabiyotlar	
1	Azamat Ziyov. O'zbek davlatchiligi tarixi: (Eng qadimgi davrdan Rossiya bosqiniga qadar). – T., 2000.
2	Nizomulmuluk. Siyosatnoma yoki siyar ul-mulk. (Fors tilidan tarjima, so'z boshi va izohlar mualliflari: Sh.Vohidov, A.Erkinov) – Toshkent: Adolat. 1997.
3	Sagdullaev va boshq. O'zbekiston tarixi: davlat va jamiyat taraqqiyoti. – T., 2000.
4	Xoja Samandar Termiziy. Dastur ul-muluk. Podshohlarga qo'llanma. – Toshkent. 1997.
5	O'zbek diplomatiyasi tarixidan (tarixiy ocherk va lavhalar). Akademik M.M. Xayrullaev umumiy tahriri ostida. – Toshkent. 2003.
6	O'zbekistonda elchilik xizmati tarixidan lavhalar. Mas'ul muh. A.Otaxo'jaev, N.Xidirova. – T.: Adabiyot uchqunlari. 2018.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1	Mirziyoev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson ma'nfaatlari ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yiliga bag'ishlangan tantanali marosimidagi ma'ruzasi. – Toshkent.: O'zbekiston. 2017.
2	Muhammadjonov A. Amir Temur va temuriylar davri. – T.: Fan, 1991.
3	Murtazaeva R.H. va b. O'zbekiston tarixi (Ma'ruzalar matni). – T.: 2000.
4	Rtveladze E.V., Saidov A.X., Abdullaev E.V. Qadimgi O'zbekiston sivilizatsiyasi: davlatchilik va huquq tarixidan lavhalar. – T.: "Adolat", 2001.
5	Sagdullaev A.S., Mavlonov O'. O'zbekistonda davlat boshqaruvi tarixi. – T., 2006.

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichining nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

A) Besh baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritish o'sa;
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- Fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy va amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etish o'sa;

- Berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- Konspektga puxta nayoqlangan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonun va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga negishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;

- Tarixiy jarayonlarni sharhlay olsa;

B) To'rt baho olish uchun talabaniq bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanni mohiyati va mazmunini tushungan? Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymaslik;
- Fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- Fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- Fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- Fan bo'yicha konspektga puxta nayoqlangan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bolsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;

V) uch baho olish uchun talabaniq bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- * fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- * fan mavzularini tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim kamchiliklarga yo'l qo'ysa;
- * bayon qilish ravon bo'lmasa;
- * fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- * fan bo'yicha many puxta shakllantirilmagan bo'lsa;

G) Quyidagi hollarda talabaniq bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin

- * fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- * fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- * fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- * fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa;
- * fanga doir berilgan savollarga savollarga javob olinmasa
- * fanni bilmasa

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Muallif	Yo'ldosheva Bibirajab Mirjonovna
E-mail:	bibirajab80@mail.ru
Tashkilot:	Buxoro davlat universiteti "Jahon tarixi" kafedrası
Taqrizchilar:	Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent J.Sh. Hayitov Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent B.N. Rizayev

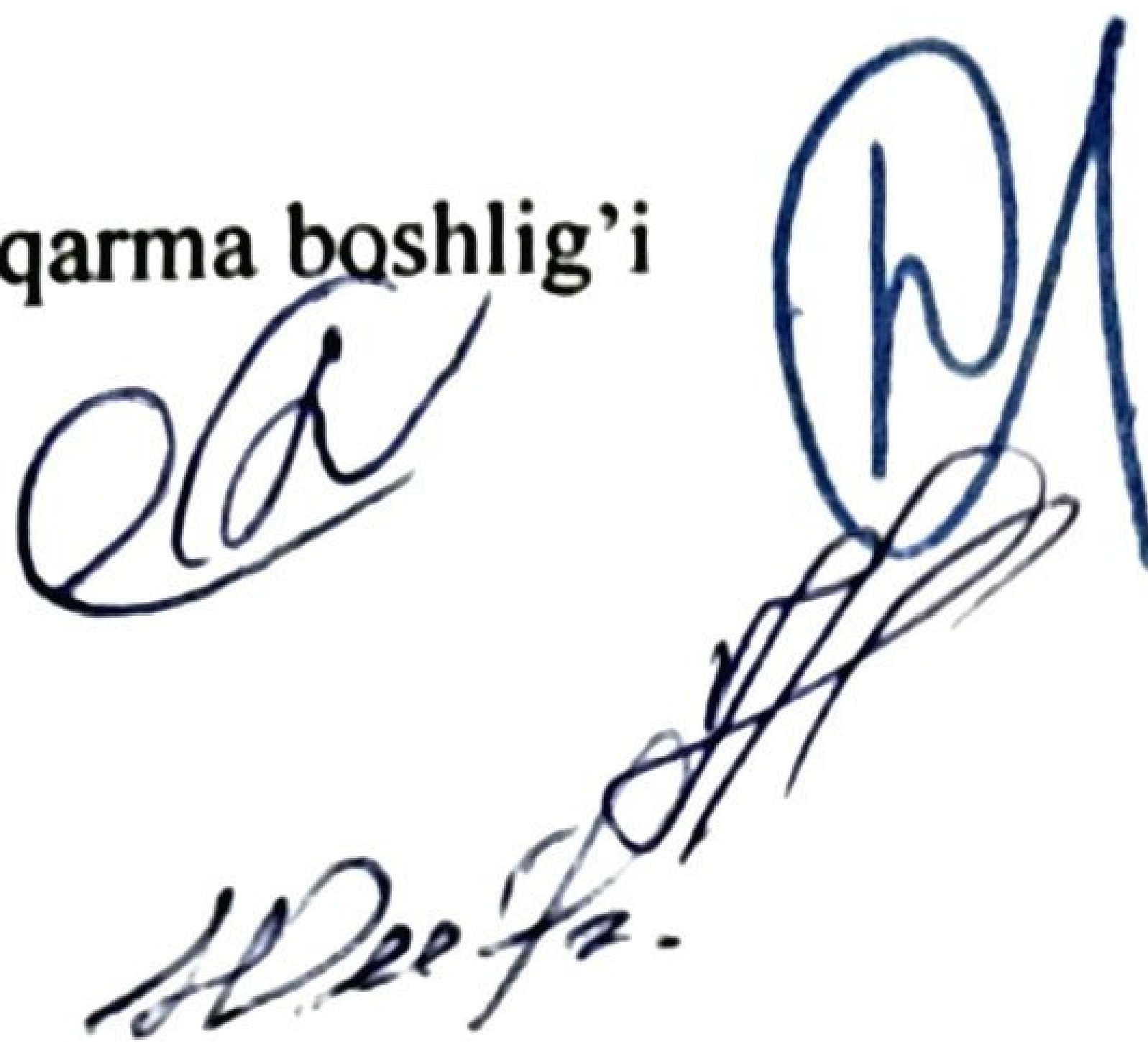
Mazkur syllabus Buxorc davlat universiteti Ilmiy - uslubiy kengashining 2023 yil __ avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchi

M. Tursunov

A. Boltayev

J. Hayitov

B. Yo'ldosheva